

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 294/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/11/2003 a jeho rozsudkom z 15. júla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2009 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/11/2003 a jeho rozsudkom z 15. júla 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/11/2003 rozhodol rozsudkom z 15. júla 2009 vo veci sťažovateľa o „*uspokojenie hmotnoprávných nárokov vyplývajúcich z transf. zákona*“ tak, že jeho žalobu zamietol.

Sťažovateľ uviedol, že ešte na predchádzajúcom pojednávaní uskutočnenom 5. marca 2009 navrhol okresnému súdu, aby „*pripustil zmenu... žaloby v jej záverečnom petite, ktorá bola sformulovaná do súdnej zápisnice*“. Okresný súd tak urobil uznesením z 30. marca 2009, avšak sťažovateľ neskôr zistil, že „*aj takto navrhovaná zmena nie je precízna pre jej neúplnosť, pretože v nej absentuje práve zákon čís. 42/92 Zb., na ktorom všetky moje žaloby boli založené...*“. Sťažovateľ preto opätovne na pojednávaní uskutočnenom 15. júla 2009 písomným podaním už „*schválenú zmenu návrhu súdom v petite poopravil a doplnil o zákon čís. 42/92 Zb.*“. Okresný súd, resp. nový zákonný sudca, podľa sťažovateľa túto zmenu „*nepripustil, čo sa ale udialo v rozpore s procesnými pravidlami, ktoré predpisuje OSP a čo odporuje Ústave SR i Dohovoru*“.

Za pochybenie okresného súdu sťažovateľ považuje to, že:

„1.) *Ničomu neodporuje moje správanie a konanie, keď ja do návrhu verdiktu súdu vo veci samej uvediem právnu normu, na základe ktorej chcem, aby súd rozhodol, čím som v danom prípade iba chcel predísť doterajším špekuláciám a intrigám v záujme zbavenia sa dôsledkov vyplývajúcich z nezákonného konania.*

2.) *Súd nesmie rozhodnúť o nepripustení zmeny návrhu, pokiaľ odporca nie je prítomným na pojednávaní, keď sa o nej jedná a keď takáto zmena mu nebola doručená do vlastných rúk, aby o nej vedel a prípadne sa o nej aj vyjadril a až potom mohol súd aj o tejto zmene rozhodnúť. A keďže tak neurobil, v tom vidím porušenie nielen OSP, ale aj čl. 46 Ústavy SR a najmä ods. 1/, čl. 6 Dohovoru.*“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví, že „základné a ľudské práva I. K. K. v zmysle čl. 46 Ústavy SR a ods. 1/, čl. 6 Dohovoru, nesprávnym postupom Okresného súdu v Bardejove v konaní vedenom u neho pod č. k. 3 C 11/03 porušené boli.

Zrušuje konečné a právoplatné uznesenie Okr. súdu v Bardejove pod č. k. 3 C 11/03 o nepripustení zmeny návrhu žalobcom, zo dňa 13. VII. 09, ako nezákonné a neústavné i odporujúce Dohovoru.“.

Sťažovateľ taktiež uviedol, že „formálne právne zastúpenie pred Ústavným súdom SR ani v tejto pre mňa veľmi dôležitej kauze zatiaľ nemám“, a preto „prosím... súd, aby sa s daným problémom v môj prospech a v súlade so zákonom *ex offio* vysporiadal sám, za čo som mu vopred povďačný“. Zároveň predložil ústavnému súdu kópie rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredie z 11. decembra 2008 o výške jeho starobného dôchodku, ako aj jeho manželky. Ústavný súd považoval uvedené za žiadosť sťažovateľa o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ako aj jeho rozsudkom z 15. júla 2009.

Podľa § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť tým, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 15. júla 2009 rozhodol o nepripustení zmeny žalobného návrhu tak, ako ju upresnil sťažovateľ v písomnom podaní z 13. júla 2009 (spočívajúcom v doplnení o „*zák. čís. 42/92 Zb.*“) bez postupu podľa § 95 ods. 1 druhej vety OSP.

Z citovaného § 201 OSP vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť proti napadnutému rozsudku okresného súdu, ktorým bola žaloba v jeho právnej veci zamietnutá, využiť odvolanie ako účinný prostriedok nápravy. V rámci odvolacieho konania môže sťažovateľ namietat' aj procesný postup okresného súdu predchádzajúci vydaniu označeného rozsudku, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal 7. augusta 2009 proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, teda využil riadny opravný prostriedok v súlade s § 201 OSP, o ktorom bude rozhodnuté v odvolacom konaní.

Vzhľadom na princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k namietanému prvostupňovému konaniu daná právomoc ústavného súdu.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že pokiaľ je možná a dostupná účinná právna ochrana základných práv a slobôd sťažovateľa v odvolacom konaní, je vylúčená právomoc ústavného súdu na konanie v danej veci. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľa bolo už bezpredmetné zaoberať sa jeho ostatnými návrhmi uplatnenými v jeho sťažnosti (napr. žiadosť o ustanovenie advokáta, zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009